

UČEĆŠE U RASPRAVI NA OKRUGLOM STOLU O KAZNENOJ ODGOVORNOSTI POMORACA, održanom u Zadru dana 17.4.2009.

Zahvaljujemo se svima koji su organizirali ovaj skup i učestvovali u njegovom radu.

Ovakvi skupovi su veoma potrebni kako bi ukazali na apsurd kriminalizacije pomoraca dok obavljaju svoj posao, i da bi doprinjeli da sa ta praksa prekine. Naša ZAJEDNICA koja okuplja pomorske kapetane je tu naročito zainteresirana jer su pomorski kapetani najviše izloženi neosnovanoj kriminalizaciji.

Stajalište ZAJEDNICE KAPETANA je da bi ovaj skup kao i svaki drugi koji nastoji da se prekine s neosnovanom kriminalizacijom pomoraca treba jasno kazati:

1. KOJI SU TO SLUČAJEVI KRIMINALIZACIJE POMORACA PROTIV KOJIH USTAJEMO
2. ZAŠTO SE KRIMINALIZACIJA DOGAĐA
3. ŠTO JE POTREBNO PODUZETI DA SE TA PRAKSA PREKINE

Poznati su nam razni slučajevi neosnovanog procesuiranja pomoraca i svi oni u sebi imaju jednu zajedničku komponentu protiv koje se borimo, a to je da se pomorci ne procesuiraju po zapovjednoj ili nekoj drugoj općenitoj odgovornosti, već jedino, kao i svi ostali ljudi, ukoliko su osobno odgovorni ili umješani u kazneno djelo, ili su ga skrivili uslijed osobne gruge nepažnje.

Zatim potrebno je jasno kazati zašto se ovo događa. Ima nekoliko razloga.

PRVO. Tužiteljstvima pojedinih zemalja je za neki nemili događaj u koji je uključen brod najlakše okriviti zapovjednika i posadu broda, jer najčešće prave krivce nisu u mogućnosti dovesti na sud. Time se najlakše zadovolji javno mijenje koje opravdano traži da krivac bude kažnjen, naročito u slučajevima zagađenja okoliša. Zapovjednik i posada broda su lokalnim vlastima neki tamo strani ljudi, a njihovim kažnjavanjem se također elegantno prikrivaju eventualni nedostaci i propusti u sigurnosti, i zaštićuju neki drugi činbenici koji bi eventualno trebali za to odgovarati.

DRUGO. Tužiteljstva pojedinih zemalja su se dosjetila da im je optuživanje pomoraca i broda najbolja garancija da će dobiti razne odštete. Imamo slučaj nasukanja Grčkog tankera TASMANSPIRIT na prilazu luke KARACHI u srpnju 2003. godine. Brod je prevezio 67.000 tona sirove nafte i tom se prilikom iz broda izlilo 27.000 tona sirove nafte. Odštetni zahtjevi su se popeli na milijardu dolara. Lokalne vlasti su zatvorile 7 pomoraca uključujući i zapovjednika spasilačkog tegljača, kako je objašnjeno iz mjera sigurnosti da će odšteta biti plaćena. Držani su ih u zatvoru 9 mjeseci do početka pregovora o nadoknadi štete. Može se slobodno reći da su držani kao taoci.

TREĆE. Nedostatak međunarodnih zakona koji bi regulirali ovu materiju.

Nema posla koji je toliko reguliran međunarodnim zakonima kao što je pomorski posao u najširem smislu. Samo kada je u pitanju procuiranje pomoraca nema nikakvih međunarodnih zakona i svaka zemlja samostalno primjenjuje svoje zakone, a međunarodna zajednica je tu nemoćna.

I naposljetku što je potrebno poduzeti da se ova praksa prekine.

U jednoj rečenici. Potrebno je donijeti međunarodni zakon koji bi ratificirale sve zemlje, a koji bi predvidio da se pomorac smije procesuirati samo ukoliko postoji osnovana sumnja da je on osobno počinio kazneno djelo ili da je do neke nezgode za koju je predviđena krivična odgovornost došlo uslijed njegove osobne grube nepažnje. Naglasak je na individualnoj odgovornosti a ne na zapovjednoj ili odgovornosti po nekom drugom općenitom kriteriju.

U svemu ostalome prilikom vođenja opravdanog kaznenog postupka svi učesnici u postupku bi se trebali pridržavati SMJERNICA MEĐUNARODNE POMORSKE ORGANIZACIJE ZA POŠTENO POSTUPANJE S POMORCIMA U SLUČAJU POMORSKE NEZGODE, koje bi sve države trebale implementirati u svoja zakonodavstva. "Guidelines on fair treatment of seafarers in the event of maritime accident", (IMO Resolution LEG 3.(91), usvojene 27.4.2006.

Ja bi molio da ovaj skup usvoji zaključake:

1. Da se kod nadležnih tijela međunarodnog zakonodavstva pokrene postupak za donošenje međunarodnog zakona na temelju kojeg bi se pomorac mogao procesuirati samo na osnovu osobne odgovornosti ili osobne grube nepažnje.
2. Da se pokrene postupak da Republika Hrvatska implementira u svoje zakonodavstvo IMO Smjernice za pošteno postupanje s pomorcima u slučaju pomorske nezgode , i svojim primjerom utječe da i druge zemlje to učine.

Hvala.